

הטובים ביותר שפשוט לא נבדקו. לדוגמה – אילו היינו יודעים את הזהות האמיתית של סיר בזמן לידתו – לא היינו קונים אותו והוא היה נשחט אחרי פיתום כמו כל עגל בעדר.

ההערכה הגנטית איננה חזות הכל, אלא האפשרות הטובה ביותר בין המצויות כרגע. החיפוש אחר סמנים ביולוגיים להערכה גנטית של הבהמה הנעשית עתה על ידי מיכה רון וחבריו, היא אולי הדרך המבטיחה ביותר למצוא פרים בעלי פוטנציאל גבוה, לחפש מתוך אוכלוסיה רבה יותר ולבחור רק את הפרים בעלי הפוטנציאל הגנטי הגבוה ביותר. על ידי כך הסיכויים להתקדמות הגנטית מואצת יגדלו בהרבה.

• ולסיכום – סיר פר שנכנס לעבודה.

אינו בקרבת דם עם רב האוכלוסיה ונקווה, שתורמתו בעתיד תהיה רבה להעלאת הרמה הגנטית של פרוטנו.

אמנם, עד 5 סמנים עדיין ליזר היה אב "בא בחשבון", אך בסמן השישי הוא נפל ויצא מן התחרות, וכפי שכותב מיכה בשורת הסיכום של הדו"ח: "ניתן לקבוע בהסתברות של 99% שרשם הוא האב של סיר".

לתזכורת, ראה מבחנו של "סיר" בעמוד הקודם.

מוסר השכל

• רפתנים יקרים. אם ממליטות לכם פרות חשובות כגון עתודות, מבכירות בהמלטה שניה עם עגלים של פרים צעירים, עגלות לפרי הניסוי האמריקאי – אנא עשו כל מאמץ שהיהויה יהיה מושלם.

• שתי הערות של ראובן בר-ענן ז"ל:

האחת – אינה לדפוס, אלא לפגישה על כוס בירה.

השנייה אומרת, שכל הזמן נשחטים העגלים

זרמת פרים ישראליים בהונגריה והשוואת פרים הולנדיים עם ערכי המרה בישראל

דן קלי – ועדת הטיפוח הארצית

בנובמבר 1992 פירסמה ההונגריה חוברת ובה נתונים על ביצועי הבנות בהונגריה שנולדו מזרמות מיובאות אלה. בלי כל יומרות מדעיות ואחרות, אם רוצים או לא רוצים, מבוצעת בהונגריה השוואה בין מקורות גנטיים שונים בגזע ההולשטיין. מ-26 הפרים ששלחנו את זרמתם, רק 10 מהמשלוחים הראשונים מופיעים בהשוואה זו. פרים נוספים בנותיהם עדיין לא הגיעו לחליבה. בחוברת מופיעים 407 פרים שזרמתם סופקה וכולם מנותחים לפי האינדקס ההונגרי הלוקח בחשבון חלב, שומן ומבנה גופני. אינדקס TTI זה דומה לאינדקס האמריקאי TPI. הפר הגבוה ביותר מס' 1 ברשימה הוא הפר האמריקאי מקו הדם של אַלְלִינְדָה צ'יף,

במשך שנים רבות שלט בהונגריה הבקר הסימנטלי הדוריתכליתי. בתחילת שנות ה-80 סבלה הונגריה מחוסר באספקת חלב, כשעדר הבקר שלה מנה 700,000 פרות סימנטל וכ-70% מהן בביקורת החלב והשומן. ההונגריה החליטה להסב את מחצית העדר לגזע בקר לחלב באמצעות הכלאות דחיקה, וברזומית רכשה כמויות קטנות מאד של בקר הולשטיין טהור ממספר מקומות, כולל ישראל. תוכנית של הכלאת דחיקה זו חייבה רכישת כמויות גדולות מאד של זרמה שנרכשו בארה"ב, קנדה, גרמניה, הולנד, ישראל ונירזילנד. מישראל סופקו עד כה 47,792 מנות זרמה בין השנים 1778 עד 1991 בערך כספי של 485,506 דולר.

השביעי הוא "צב" מִישראל (אינדקס 943). כל הפרים הישראליים, מלבד אחד שאיכזב אף בישראל במבחניו החוזרים – חיוור, המדורג במקום 335 עם אינדקס 290.

מכיוון שבטבלה הבסיסית מופיעים הנתונים המצביעים על מוצא הפרים, הרשיתי לעצמי לנתח את הטבלה, והרי התוצאות מדורגות לפי ארץ המוצא, דירוג הפרים ואינדקס לכל ארץ.

שהאחים שלו, לצערנו, לא הצליחו בישראל. פר זה בעל אינדקס הונגרי של 1104+. הפר האחרון ברשימה מנירזילנד, בעל אינדקס של 152–. מכאן שהאינדקס משתרע על כ־1256 יחידות אינדקס TTI, שלאורכן ממויינים 407 הפרים המשמשים בהשוואה.

הפר השני בטיבו ברשימה, כן, אל תתפלאו – הוא "פרחח" מִישראל (אינדקס 1039). הפר

הארץ	פרים מס'	מקום דירוג הפר הראשון		מקום דירוג הפר האחרון		דירוג ממוצע ברשימה	האינדקס הממוצע
		מקום	אינדקס	מקום	אינדקס		
ישראל	10	2	1039	335	290	125	653
ארה"ב	319	1	1104	404	-6	158	444
גרמניה	31	55	735	406	-105	272	360
דנמרק	3	146	554	377	170	290	330
קנדה	46	55	735	405	-35	290	325
נירזילנד	3	316	319	407	-152	362	133
ספרד	1	402	61	402	61	402	61

הרשימה מסודרת לפי האינדקס הממוצע לקבוצת הפרים בהתאם לארץ המוצא.

ועופר ידידי פשוט טעה, כי גם בק"ג חלבון הבקר הישראלי מניב יותר הן בהולנד והן בישראל. נכון שריכוז המוצקים, קרי אחוז החלבון והשומן נמוכים יותר.

בהמשך החוברת מופיעה רשימתו של יוש מאפיקים שמנסה ללמוד מה ניתן להפיק מנסיונם של אחרים בנושאים שונים. בפרק הנוגע לפוריות כותב יוש "אגודות ההזרעה קובעות דרך מערכות הניהול שלהן מהי מגמת הטיפוח..." משונה ומזרז בעיני, שיוש מציג את האגודות כבעלות אינטרס משלהן במערכת הטיפוח. הרי מערכת הטיפוח של האגודות נקבעת על ידי ועדת הטיפוח וועדת ספר העדר ומי היושבים בוועדות אלה, אם לא כרמי מאפיקים, איציק מאשדות־יעקב, עוזי מעין־חרוד, אלי מכפר־עזה, אמוץ מדורות, גבי ממגן, עדי מנתיב הל"ה, אמנון מראש־צורים, פרץ מבאר־טוביה ועוד, וכן הפעילים של האגודות, ספר העדר ויל"ג המוציאים את ההחלטות אל הפועל.

לאחרונה יש בוקרים התוהים, אם בוצעה עבודה גנטית נכונה בישראל. אם נזכיר את ניסוי FAO, ניסוי בר־ענן, הניסוי ההולנדי שאיפשר לאפרים לבנות ערכי המרה עם העדר ההולנדי והם מוגשים להלן, נראה שלמרות שהחלפנו את האינדקס מטיפוח לכמויות גדולות של נפח חלב וק"ג רב של חלבון ופחות שומן, לנוסחת הטיפוח הקונסת על נפח ולמרות שמרבית הפרים הנבחנים עכשיו עוד נבחרו בהתאם לאינדקס הקודם, למרות כך נמצאו פצפון ולאחרונה גם סינבאד הלא־מביישים ביכולתם גם ברשימה משותפת עם סאניבוי ההולנדי ששמו יצא לתהילה.

בשעת כתיבת קטע זה קיבלתי את "משק הבקר והחלב" מס' 244 לחודש יוני 1993 ובו כתבות המספרות ומתייחסות לסיורים מקצועיים שהיו באירופה. ברשימתו של עופר קרול, הוא כותב על הביקור בהולנד ג'נטיק ועל כך, שההולנדים הדגישו שהבקר הישראלי הניב יותר ליטרים אבל היה נחות במוצקים. יתכן

ובעיקר בהזנה שונה. למרות שחלק נכבד מאבות הפרות באירופה הם אותם אבות וקוי דם שאנו משתמשים בישראל, בכל זאת פרה "אחרת". גם בנות גיוס ושואג בהולנד הן פרות "אחרות" מאשר בארץ.

ולבסוף, הדרך להביא זרמה פתוחה לפני הבוקרים. יש להניח שיידרש מבחינה וטרינרית כל מה שנדרש ממכוני ההזרעה וזה עקב דאגה לבריאות העדר, ויותר מזה, כל אחד מהפעילים במכוני ההזרעה, ספר העדר והיחידה לגנטיקה יסביר ברצון את כל הידוע לו על הפרים אותם יוש מבקש להביא וההחלטה תהיה בידי הבוקר החפץ בייבוא זה.

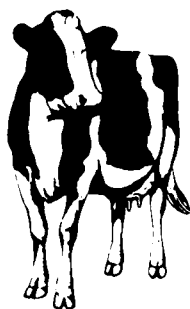
מכאן, שלאגודות אין מדיניות משלהן. אם ציבור נכבד של הרפתנים יציע מדיניות וקווי טיפוח אחרים, הצעות שתתבססנה על נתונים וידע מקצועי, תיושמה!!! הבעיה היא, אם רפתן יציע החלטות לביצוע המבוססות על "הרגשות בטן והימור גבוה", החלטות כאלה אני מקווה שחברי הוועדה ידחו פה אחד.

כל בוקר, בעדרו ובכספו רשאי לעשות מה שברצונו. איש לא מונע ולא יעכב ממרכז רפת כלשהו להזמין ולהביא 200 מנות של "סני-בוי" על חשבונם ואני מבטיח, שהמזריע ישתמש בזרמה זו במשק לפי בקשת הרפתן. יוש היה מוסיף: "ראינו באירופה פרה אחרת".... אני מסכים איתו. פרה זו באירופה במזג אויר אחר

פרים ישראליים והולנדיים בערכי המרה בישראל.

שם הפר	חלב, ק"ג	שומן %	חלבון, %	שומן, ק"ג	חלבון, ק"ג	אינדקס ישראל 1991
ישראליים						
סינבד	727	0.03	0.03	26.5	25.5	857
פיצפון	485	0.11	0.05	26.4	19.7	723
מפי	975	-0.06	-0.09	24.2	21.3	630
וילי	482	-0.02	0.04	13.4	18.5	599
פלור	468	0.08	0.02	22.7	16.7	598
הולנדיים						
קונסטנטיין	324	0.12	0.14	20.0	20.5	754
סאניבוי	371	0.12	0.13	21.7	20.5	754
איטיזון גריטי	574	0.06	0.09	21.0	22.0	748

המנה ופרים ברמתו כפי הנראה מצויים היום בישראל להפצה נרחבת.

גם הטענות בקשר לנעשה בישראל בשטח השבתח העטין יתבהרו בשנה הקרובה עם היבחנם של 11 בני "טאב" הקנדי, הפר המוביל במבנה ואיכות העטין בקנדה, הידועה במשקל הרב היא נותנת למבנה בהמותיה. מובן שתישאל גם השאלה, בוקרי ישראל כמה יהיו מוכנים לשלם בק"ג חלב, שומן וחלבון עבור שיפור העטין או כל תכונה אחרת. המספרים המופיעים לעיל רצוי שילקחו בחשבון על ידי המעודדים רכישת זרמה בכמויות גדולות להזרעה מסיבית של העדר הישראלי. יש לדעת, שזרמת פרים ברמתו של "סאני בוי" מחירה כ-50-70 דולר